

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії викладачів
гуманітарної та соціально-економічної підготовки
(протокол № 1 від «30» 08 2021р.)

Голова циклової комісії Оксана ІВАХ

**СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСПОЗИЦІЙНА РОБОТА МУЗЕЇВ»**

Освітній ступінь	«бакалавр»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Освітньо-професійна програма	Музеєзнавство, пам'яткознавство
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Експозиційна робота музеїв»

Назва курсу	«Експозиційна робота музеїв»
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	гуманітарної та соціально- економічної підготовки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво / 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Викладач курсу	Проц Марта Орестівна
Контактна інформація викладачів	https://pedcollege.lnu.edu.ua/employee/prot-marta-orestivna
Консультації з курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/osnovy-pedahohiky-027-muzeieznastvo-pam-iatkoznavstvo
Інформація про курс	Нормативна навчальна дисципліна вивчається студентами IV-го курсу спеціальності впродовж першого семестру в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну нормативну дисципліну розроблено таким чином, щоб формувати у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про експозиційну роботу музеїв як практичний напрямок музейної роботи. Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості підготовки та створення виставки та експозиції в музеях.
Мета та цілі курсу	Мета вивчення нормативної дисципліни: комплексне узагальнення студентами теоретичних основ експозиційної діяльності та застосування практичних знань та вмінь у професійній діяльності, розвиток експозиційної роботи вітчизняних музеїв. Для досягнення мети визначаються такі цілі : - визначити роль виставково-експозиційної роботи в діяльності музейних закладів; - проаналізувати особливості наукового, художнього та технічного проектування музейної експозиції; - отримати практичні навички створення музейної виставки.

**Література для
вивчення
дисципліни**

Основна:

1. Барановська Н. Експозиційна робота в діяльності музею. *Historical and Cultural Studies*. Vol. 2, №. 1, 2015. С. 13-17.
2. Белікова М. В., Зайцева В. М. Основи музеєзнавства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запорізький національний технічний університет. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2015. 180 с.
3. Велика Л.П. Музейне експозиційне мистецтво: Монографія. Харк. держакад. культури. Х, 2000. 159 с.
4. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с.
5. Салата О.О. Основи музеєзнавства: навчально-методичний посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.

Допоміжна:

1. Бабенко О., Бабенко О. Короткий словник музейних термінів. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2001.
2. Каднічанський Д. Скансени України : музеї нар. архітектури та побуту. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2010. № 16. С. 3–8.
3. Кислюк К.В. Трансформації меморіального простору і меморіальних практик в Україні періоду незалежності // file:///C:/Users/User/Downloads/vdakkkm_2016_2_3.pdf
4. Климишин О. С. Наукові основи природничої музейної діяльності. *Наук. зап. Держ. природозн. музею НАН України*. Львів, 2000. Т. 15. С. 11–21.
5. Кононюк О., Позіховська С. Музейна експозиція: старі проблеми та нові тенденції (на прикладі музеїв Великої Волині). *Наук. зап. Рівнен. обл. краєзн. музею*. Рівне: Волин. обереги, 2006. Вип. ІУ: матеріали наук. конф. 25-26. X. 2006 р. С. 55-58.

Інтернет-ресурси:

1. Державний природознавчий музей // <http://science.smnh.org/ua>
2. Дніпровський національний історичний музей ім. Д.І. Яворницького // <http://www.museum.dp.ua/>
3. Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая // <http://bokshaymuseum.com.ua>
4. Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Т. Легоцького // <https://www.zkmuseum.com/>
5. Зоологічний музей ДВНЗ УжНУ // <http://www.lucanus.org.ua/zoomuz/index.htm>
6. Літературно-меморіальний музей-квартира П.Г. Тичини // <http://tychynamuseum.com.ua>
7. Львівський історичний музей // <http://www.lhm.lviv.ua/>
8. Меморіал жертв голодомору // <http://memorialholodomor.org.ua/>
9. Меморіальний парк «Красне поле» // <http://khust-miskrada.gov.ua/memorialnyj-park-krasne-pole/>
10. Музей книги і друкарства України // <http://www.primetour.ua/uk/excursions/museum/Gosudarstvenniy-muzey-knigi-i-knigopechataniya-Ukrainyi.html>

	Національний меморіальний комплекс героїв небесної сотні – музей революції гідності // http://maidanmuseum.org/
Тривалість курсу	1 семестр, 120 год., 4 кредити.
Обсяг курсу	52 години аудиторних занять: 22 год. - лекційних занять, 30 год. практичних занять та 68 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – специфіку предмету експозиційної роботи музеїв; – поняття категорій, що використовуються в експозиційній роботі музеїв; – основні методи побудови експозицій; – процес проектування нової експозиції; – практичні питання підготовки експозиції; – історію становлення сучасних методів побудови експозиції. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватись в сучасних підходах та тенденціях експозиційної та виставкової діяльності музеїв; – формулювати завдання експозицій музеїв різних профілів; – проектувати і створювати виставки і музейні експозиції. <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню:</p> <p>Загальних компетентностей:</p> <p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>Спеціальних компетентностей:</p> <p>СК 1. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо відповідно до розуміння тенденцій розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі.</p> <p>СК 4. Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань.</p> <p>СК 5. Здатність забезпечувати обслуговування відвідувачів.</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати взаємодію музейнозаповідної мережі, об'єктів культурної спадщини з туристичною сферою.</p> <p>СК 11. Комунікувати та співпрацювати з державними і громадськими організаціями, міжнародними музейними і пам'яткоохоронними інституціями.</p> <p>СК 13. Здатність забезпечувати інтеграцію різних форм музейної комунікації</p>

Програмні результати навчання	<p>ПР 3. Розробляти організаційну структуру, основні завдання, напрями діяльності музеїв, заповідників та інших закладів музейного типу залежно від їх класифікаційної приналежності.</p> <p>ПР 12. Досліджувати та інтерпретувати історико-культурну інформацію музейних предметів, об'єктів культурної спадщини, природних пам'яток.</p> <p>ПР 13. Розробляти наукові концепції експозицій та виставок для музеїв, заповідників, інших закладів музейного типу.</p> <p>ПР 14. Розробляти дизайн музейних експозицій на основі наукової концепції.</p> <p>ПР 15. Формувати план культурно-освітньої роботи та організовувати заходи з популяризації музейних цінностей, об'єктів історико-культурної спадщини, природних пам'яток з врахуванням потреб різних верств населення.</p> <p>ПР 19. Використовувати основи маркетингу в музейній та пам'яткоохоронній діяльності та укладати рекламно-інформаційні тексти.</p> <p>ПР 20. Застосовувати інформаційно-комп'ютерні технології у професійній діяльності.</p>
Ключові слова	Експозиційна діяльність, музейна експозиція, виставка, музейний предмет..
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з курсів «Теоретичні основи музеєзнавства», «Прикладна музеологія», «Менеджмент і маркетинг в музейній діяльності», «Історія світових музеїв», «Теоретичні основи атрибуції музейних предметів», «Музейна дидактика та основні форми роботи з відвідувачами».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, творчі індивідуальні, групові та підгрупові завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор, дошка. Наявність інтернет-зв'язку.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Поточний контроль знань студентів відбувається під час проведення практично-семінарських робіт, контролю знань за модулями (максимальна кількість балів – 50).</p> <p>Курс дисципліни закінчується складанням іспиту у II семестрі, який оцінюється в 50 балів.</p> <p>Загальна максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійністю суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших</p>

	<p>студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бутафорія та її використання в експозиції. 2. Використання властивості кольорів для виділення експонатів. 3. Використання оригінальних музейних предметів і науково-допоміжних матеріалів. 4. Використання технічних засобів в експозиційній роботі. 5. Вимоги до оформлення текстів в експозиції. 6. Вимоги до розміщення тематико-експозиційного комплексу. Експозиційний пояс. 7. Відтворення музейних предметів та позамузейних об'єктів при побудові експозиції. 8. Експозиційна робота в структурі музейної діяльності. 9. Експозиційне обладнання. 10. Експозиційні матеріали та експозиційні комплекси. 11. Експозиція як одна із форм наукової роботи музею та специфічна форма публікації музейних зібрань. 12. Експонати, створювані музеєм для експозиційного показу. 13. Етнографічні матеріали в сучасних експозиціях. 14. Завдання архітектурно-художнього оформлення експозиції. 15. Інноваційні технології та методи, що використовуються під час створення експозиції. 16. Колір в оформленні зали й експозиційних меблів. 17. Концепції художнього проектування експозиції. 18. Короткий тематичний план (тематична структура). 19. Мета та завдання виставкової роботи музеїв різних профілів. 20. Методика підбору експонатів для експозиції. 21. Мова музейної експозиції. 22. Монументально-образотворчі засоби. 23. Музейна експозиція як основна форма музейної комунікації. 24. Наукова концепція експозиції. 25. Обладнання експозиції меблями. 26. Обладнання робочого місця відвідувача й меблі для відпочинку. 27. Організація відкриття експозиції, її популяризація та реклама. 28. Основні види експозиційних меблів. Вимоги до конструкції меблів. 29. Основні види текстів в експозиції, їх характеристика. 30. Основні вимоги до архітектури експозиційних зал. 31. Основні методи побудови експозиції 32. Основні прийоми та принципи побудови експозиції. 33. Особливості ансамблевого методу побудови експозиції.

	<ul style="list-style-type: none"> 34. Особливості експозицій історичних і краєзнавчих музеїв. 35. Особливості експозицій меморіальних музеїв. 36. Особливості експозицій художніх музеїв. 37. Особливості експонування предметів мистецтва. 38. Особливості експонування рідкісних книг, документальних матеріалів. 39. Особливості побудови тематичного експозиційного комплексу. 40. Особливості складання етикетажу до різних груп матеріалів. 41. Оформлення входу до музею і вестибюлю. 42. Планування будівлі і розробка маршруту огляду. 43. Принципи розташування експонатів в експозиції. 44. Просторове рішення експозиції. 45. Психологічні аспекти сприйняття музейної експозиції. 46. Реекспозиція, нагляд за станом експозиції та експонатів, демонтаж експозиції. 47. Розширена тематична структура (розгорнутий тематичний план). 48. Стеля і підлога зали в експозиції. 49. Сучасні тенденції в проектуванні та побудові музейної експозиції. 50. Тематико-експозиційний план (ТЕП). Сценарій експозиції.
Опитування	<p>Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.</p>

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ МУЗЕЙНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ			
1.	Тема 1. Експозиційна робота музеїв як наукова дисципліна. Початкові етапи виникнення музейних експозицій.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
2.	Тема 2. Принципи, прийоми і методи побудови експозицій.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
2.	Тема 3. Музейні експозиції світу в середині ХХ – початку ХХІ ст.	Семінарське заняття – 4 год, самостійна робота – 2 год.	
3.	Тема 4. Музейний предмет (експонат) в експозиції	Лекція – 2 год.	
3.	Тема 5. Сучасні підходи і тенденції в експозиційній роботі музеїв України.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
4.	Тема 6. Мова музейної експозиції.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
5.	Тема 7. Музейна експозиція як основна форма музейної комунікації. Психологічні аспекти музейної експозиції.	Семінарське заняття – 4 год., самостійна робота – 3 год.	
5.	Тема 8. Інтерактивність у просторі музею.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
6.	<i>Контроль знань за змістовим модулем 1</i>	Практичне заняття – 2 год,	
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ПОБУДОВИ МУЗЕЙНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОЗИЦІЙ В МУЗЕЯХ			
6-7.	Тема 9. Наукове проектування експозиції музею	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
7-8.	Тема 10. Художнє проектування експозиції музею.	Лекція – 2 год, семінарське	

		заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
8.	Тема 11. Освітлення і колір в експозиції	Лекція – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
9.	Тема 12. Експозиційні меблі та устаткування.	Семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
9.	Тема 13. Організація монтажу та демонтажу експозиції	Лекція – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
10.	Тема 14. Відкриття музейної експозиції. Роль текстів в експозиції.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	
11.	Тема 15. Особливості побудови музейної виставки	Семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 3 год.	
11-12.	Тема 16. Організація монтажу та демонтажу експозиції. Відкриття музейної експозиції.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
12.	Тема 17. Специфіка експозицій музеїв різних профілів.	Семінарське заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
13.	Контроль знань за змістовим модулем 2	Практичне заняття – 2 год.	